

**ҚОНУНИ
ЧУМХУРИИ ТОЧИКИСТОН**

ДАР БОРАИ АНГИШТ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2012, №7, мод. 720)

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ, молиявӣ ва ташкилиро дар соҳаи ангишт муқаррар намуда, муносибатҳои байни шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро дар ин соҳа танзим менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМИЙ

Моддаи 1. Мағҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мағҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **ангишт-** канҷанин саҳти сӯзанде, ки дар натиҷаи пӯсидани набототи кӯҳан дар зери таъсири омилҳои биокимиёй ва физикию кимиёй пайдо шудааст;
- **истихроҷи ангишт** - маҷмӯи корҳо оид ба канҷа гирифтани ангишт аз қаъри замин;
- **истифодабарии ангишт** - истифодабарӣ тарики сӯзонидан дар оташдонҳо, хумдонҳо, дастгоҳҳои саноатӣ ва маишши гармидиҳӣ, коркарди он ба мақсади ҳосил кардани захираҳои энергетикӣ дар шакли саҳт, моеъ, газмонанд ва маҳсулот барои саноати кимиёй ва тиббӣ;
- **таҷдиди соҳтори саноати ангишт** - маҷмӯи чорабиниҳо оид ба азnavsозии базаи истехсолии самараноки истихроҷи (коркарди) ангишт (сланетҳои сӯзанд) ба мақсади таъмини ҳифзи иҷтимоӣ ва шуғли кормандоне, ки дар натиҷаи таҷдиди соҳтори саноати ангишт аз кор озод шудаанд, инчунин ҳалли масъалаҳои дорои ҳусусияти экологии ба чунин таҷдид алоқаманд;
- **соҳаи ангишт** - қисми таркибии комплекси сӯзишворӣ - энергетикӣ буда, маҷмӯи корҳои ташкилӣ, техникӣ ва ҷараёни технологияи вобаста ба ҷустуҷӯ, иктишоф, истихроҷ, нигоҳдорӣ, коркард, интиқол, фурӯши ангишт ва маҳсулоти коркарди онро дар бар метираад;
- **конҳои ангишт** - ҷамъшавии табиии ангишт дар қаъри замин, ки аз рӯи сатҳи кунунии баҳодиҳӣ ва технологияҳои саноатӣ дорои аҳамияти иқтисодӣ мебошанд;
- **намудҳои алтернативии сӯзишвории аз ангишт ҳосилшаванда** - намудҳои сӯзишвории аз ангишт ҳосилшаванда (гази генератор, сӯзишвории ангишти оболуда, сӯзишвории моеъи синтетикӣ ва гайра), ки истифодабариашон масрафи захираҳои энергетикии қимат ва камчинро қисман ё комилан иваз мекунанд;
- **дастгирии молиявии соҳаи ангишт** - маблағе, ки аз буҷети давлатӣ ва манбаъҳои дигар барои таҷдид ва рушди соҳаи ангишт ба мақсади қонеъ гардонидани талаботи иқтисодиёт ва аҳолӣ ба сӯзишворӣ ва дигар маҳсулотҳо равона карда шудааст;
- **корҳои кӯҳӣ-** маҷмӯи корҳо оид ба мустаҳкамкунӣ, таъмини бехатарии корҳо ва нигоҳдории ҳафриёти кӯҳии конҳо ҳангоми истихроҷи канҷаниҳои фоиданок;
- **дегазатсия (рафъи газҳо)** - ба берун кашида баровардани газҳои хатарноки тарканда ба мақсади кам кардани миқдори онҳо дар шаҳтаҳо, қабатҳои ангишт ва дар ҷойҳои ангишташон кандашуда то меъёри имконпазири муқарраршуда;
- **бартарафсозии оқибати иҷрои корҳои кӯҳӣ** - иҷрои корҳо оид ба барҳам додани конҳои ҳафриётшуда ва роҳ надодани шахсон ба ин конҳо, таҷзияи таҷҳизотҳо, барҳам додани биною иншоот, аз нав барқарор кардани заминҳои истифодашуда ва бартарафсозии оқибатҳои дигар, аз ҷумла оқибатҳои экологие, ки дар натиҷаи иҷрои корҳои кӯҳӣ ба вуҷуд омадаанд;
- **ӯҳдадориҳои иҷтимоӣ** - ӯҳдадориҳои давлат ва (ё) ташкилотҳои истихроҷқунанда ва коркарди ангишт (сланетҳои сӯзанд) дар назди кормандоне, ки дар натиҷаи таҷдиди соҳтори саноати ангишт ва ё барҳамдииҳи ин ташкилотҳо аз кор озод ва ё ихтисор шудаанд, инчунин дигар табақаҳо (аъзои оилаи кормандони фавтидаи ин ташкилотҳо) ва қисмҳои ҳарбиқунонидашудаи садамавию начотдиҳӣ, нафақаҳӯрон ва маъюбон;
- **ташкилоти истихроҷқунанда ва коркарди ангишт** - шаҳси ҳуқуқие, ки барои истихроҷ, коркард, фурӯши ангишт ва маҳсулоти коркарди он таъсис дода шудааст;
- **корҳо дар шароити хатарноки меҳнат** - ҷараёни истехсолот ва иҷрои намуди корҳое, ки бинобар таъсири омилҳои душвор пешӯишавандаи кӯҳӣ-геологӣ ва газию динамиқӣ барои кормандони ташкилотҳои истихроҷқунанда ва коркади ангишт хатар доранд;
- **корҳо дар шароити зараровари меҳнат** - ҷараёни истехсолот ва намуди корҳое, ки таҳти таъсири омилҳои зараровар ба саломатии кормандон иҷро карда мешаванд;

- **барқароркунни саломатй баъди басти корй (смена)** - маҷмӯи чорабинихои таъсиррасонии тиббӣ-биологӣ ба организми коргарон пас аз ивазшавии басти корй бо мақсади барқарорсозии осебҳои ҷисмонӣ ва рӯҳие, ки дар шароити заравории меҳнат расонида шудаанд;

- **ангишти ҳиссавӣ** - ҷудо намудани ҳиссаи муайяни ангишт барои дастгирии иҷтимоӣ ва майшии қормандон;

- **мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ангишт** - мақоми давлатӣ, ки фаъолияти соҳаи ангиштро танзим менамояд.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ангишт

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ангишт ба Конститусияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байнамилалие, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Доираи амали Қонуни мазкур

Қонуни мазкур фаъолияти ташкилотҳоро дар ҷараёни иқтишоф, истихроҷ, коркарди ангишт, соҳтмони шаҳтаҳо, хизматрасонии садамавию начотдигӣ ва инчунин бартарафсозии оқибатҳои вобаста ба корҳои кӯҳӣ, таъмини кафолати иҷтимоии қормандони ин ташкилотҳо, аз ҷумла назорати давлатӣ оид ба таъмини бехатариро фаро мегирад.

БОБИ 2. ТАНЗИМИ ДАВЛАТИ, НАЗОРАТ ВА ДАСТГИРИИ МОЛИЯВИИ СОҲАИ АНГИШТ

Моддаи 4. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ангишт

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ангишт мансубанд:

- муайян намудани сиёсати ягонаи давлатӣ ва танзими соҳаи ангишт;
- муайян намудани мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ангишт;
- тасдиқи номгуӣи конҳои ангишти дорои аҳамияти стратегӣ;
- тасдиқ намудани барномаҳои мақсадноки рушд ва таҷдиди соҳаи ангишт;
- тасдиқи барномаҳои давлатӣ оид ба ҳифзи иҷтимоии қормандони соҳаи ангишт;
- тасдиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, қоидаҳо, дастурҳои техники, стандартҳои оид ба сифати ангишт, тартиби коркарди конҳои ангишт.

Моддаи 5. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ангишт

Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ангишт аз инҳо иборатанд:

- таҳия ва қабули санадҳои зерқонунӣ дар соҳаи ангишт;
- назорати истифодаи мақсадноки Фонди захираҳои конҳои ангишт;
- додани иҷозатнома оид ба истихроҷ, истифодабарӣ ва коркарди ангишт тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи иҷозатномадигӣ ба баъзе намудҳои фаъолият";- муайян намудани тартиби ташкил ва анҷом додани мониторинг ва назорати риояи иҷрои шартҳои қарордодҳо;
- ташкили маркази ягонаи иттилоот оид ба ҷустуҷӯ, иқтишоф, истихроҷ ва коркарди ангишт;
- тасдиқи қоидаҳои истифодаи иттилооти геологӣ ва геофизикии конҳое, ки моликияти давлатианд ва ба мақсадҳои таълимӣ, илмӣ, тиҷоратӣ, инчунин берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани ин иттилоот ҷиҳати таҳқиқи минбаъда;
- муайян намудани зарари дар натиҷаи риоя накарданни талабот оид ба истифодаи оқилонаи конҳои ангишт расонидашуда;
- муайян намудани тартиби пешниҳоди ҳуқуқи истифодабарии ҳавзаҳои ангиштдошта барои соҳтмони иншоотҳои зеризаминӣ ва рӯйизаминӣ;
- таҳия ва тасдиқи қоидаҳои барҳамдигӣ ва боздошти фаъолияти шаҳтаҳои ангишт;
- муайян намудани тартиби ҳисоботи геологӣ оид ба соҳтор ва захираи конҳои антишт;
- ташкили низоми назорат оид ба риоя карданни талаботи бехатарӣ нисбати равандҳои технологияи соҳаи ангишт;
- ташхиси лоиҳаҳои ҳучҷатҳои қарордодӣ ва бақайдигирии онҳо;
- муайян намудани миқдори ангишт барои коркард ҷиҳати таъмини талаботи бозори доҳилий ба маводи сӯзишворӣ;
- мувофиқа намудани барномаҳои корҳои сейсмологӣ, иқтишофӣ - геологӣ бо мақомоти марбута;
- таъмини қоидаҳои истифодабарии қитъаҳои аҳамияти стратегидоштаи қаъри замин;
- ташкили ҳамкории байнамилалӣ дар соҳаи ангишт.

Моддаи 6. Ваколатҳои мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи ангишт

Ба ваколатҳои мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи ангишт дохил мешаванд:

- татбиқи барномаҳои минтақавии давлатӣ дар соҳаи ангишт;
- назорати ҳифзи қаъри замин ва муҳити зист.

Моддаи 7. Танзим ва дастгирии давлатии молиявии ташкилотҳои соҳаи ангишт

1. Ба мақсади таъмини рақобатпазирӣ соҳаи ангишт дар бозори дохилӣ ва хориҷӣ ташкилотҳои соҳаи ангишт новобаста аз шакли моликияташон дар самтҳои зерин аз дастгирии давлатии молиявӣ барҳурдор мешаванд:

- дастгирии давлатии молиявии соҳаи ангишт ва истеҳсоли намудҳои сӯзишвории алтернативӣ аз ангишт;
- барқарорсозии иқтидорҳои истеҳсолии ташкилотҳо оид ба истихроҷ ва коркарди ангишт, таҷхизонии техникӣ ва тавсеаи онҳо;

- дастгирии молиявии ташкилотҳои заравари соҳаи ангишт, ки маҳсулоти онҳо аз рӯи меъёрҳои технологӣ ивазнашаванд аст ё таъмин намудани минтақаҳо бо сӯзишвории дигар бо сабабҳои иқтисодӣ гайримақсаднок аст;

- маблағузории фаъолияти ташкилотҳои соҳаи ангишт дар давраи муваққатан паст шудани талабот ба ангишт;

- мутобиқсозии иқтидорҳои истеҳсолии соҳаи ангишт ба талаботи тавозуни сӯзишворӣ - энергетикии давлатӣ;

- ҳифзи иҷтимоии кормандони соҳаи ангишт;

- гузаронидани чорабиниҳо оид ба татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи таъмини бехатарии ичрои корҳои соҳаи ангишт.

2. Дастгирии давлатии молиявии ташкилотҳои соҳаи ангишт бо назардошти талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба сиёсати зиддиинҳисорӣ амалӣ шуда, набояд ба рақобатпазирӣ ташкилотҳои нафъовари истихроҷкунанда ва коркарди ангишт таъсири манғӣ расонад.

Моддаи 8. Намудҳои дастгирии давлатии молиявии ташкилотҳои соҳаи ангишт

1. Маблаги дастгирии давлатии молиявии ташкилотҳои соҳаи ангишт, ичрои корҳои иқтишофӣ - геологӣ ҳамасола дар буҷети давлатӣ алоҳида нишон дода мешавад.

2. Ташкилотҳои соҳаи ангишт новобаста ба иштироки давлат дар сармояи оинномавии онҳо аз дастгирии давлатии молиявӣ истифода мебаранд.

3. Номѓӯи ташкилотҳои соҳаи ангиштро, ки аз дастгирии давлатии молиявӣ истифода мебаранд, бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ангишт Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

4. Ташкилотҳои соҳаи ангишт, ки маблаги дастгирии давлатии молиявиро тибқи таъиноташон истифода намебаранд, аз номѓӯи ташкилотҳои аз чунин дастгирий истифодабаранд хориҷ карда шуда, ин маблаг байни ташкилотҳои соҳа бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ангишт аз нав тақсим карда мешавад.

Моддаи 9. Танзими давлатии сифат ва истифодаи самарабахши захираҳои ангишт

1. Сифати ангишт аз рӯи стандарту меъёрҳои техникии истихроҷи ангишт (сланетсҳои сӯзанд) ва маҳсулоти коркарди онҳо муайян карда мешавад.

2. Истифодабарӣ ва коркарди навъҳои ангишти кокшаванд ва антратситҳо мутобиқи шартҳои техникии таъиноти ин намудҳои сӯзишворӣ ба роҳ монда мешаванд.

3. Бахисобигрии истихроҷ ва коркарди ангиштро дар шахтаҳо ва буришҳо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ангишт тасдиқ менамояд.

Моддаи 10. Танзими давлатии меъёрҳо ва қоидаҳои таъмини бехатарии корҳои соҳаи ангишт

1. Меъёрҳо ва қоидаҳои бехатарии ичрои корҳои соҳаи ангишт тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қоидаҳои техникӣ муқаррар карда мешаванд.

2. Ҳангоми истихроҷи ангишт ба мақсади ба ҳадди меъёрҳои муқарраршуда кам карданӣ хатари таркиши гази шахтаҳо, қабатҳои ангишт ва фазои холишудаи шахтаҳо шамол дода шуда, дегазатсия (рафғи газҳо) гузаронида мешаванд.

Моддаи 11. Талабот оид ба истихроҷ, коркард ва истифодаи ангишт

1. Истихроҷ ва коркарди ангишт тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси лоиҳаҳои тасдиқшуда амалӣ мегардад.

2. Лоиҳаҳои истихроҷ ва коркарди конҳои ангишт мавриди экспертизаи давлатии геологӣ, иқтисодӣ, экологӣ ва муҳандисӣ-соҳтмонӣ қарор дода мешаванд.

3. Тартиб ва тарзи коркарди конҳои ангишт мувофиқи шароити кӯҳию геологӣ ба роҳ монда шуда, истихроҷи самаранок ва пурраи захираҳои қаъри замин таъмин карда мешавад.

4. Захираҳои ангишт аз тарафи ташкилотҳое, ки ба истихроҷ ва коркарди саноатии он машғуланд, бо тартиби муқарраргардидаи назорати сифати ангишт ва сари вақт ичро намудани корҳои геологӣ ва маркшайдерӣ истифода карда мешаванд.

5. Истеъмолкунандагон ўҳдадоранд ангиштро танҳо мувофиқи таъиноташ истифода баранд. Дар ҳолати истифодабарии ангишт дар оташдонҳо, хумдонҳои дастгоҳҳои саноатӣ, дегҳонаҳои коммуналӣ ва ҷараёнҳои технологӣ, ки барои онҳо ангишт тибқи талаботи техникии сӯзишворӣ барои мақсадҳои мазкур номақбул аст, истеъмолкунандагон тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашида мешаванд.

6. Барои оташдонҳо, хумдонҳои дастгоҳҳои саноатӣ ва коммуналӣ ангиште истифода бурда мешавад, ки ба талаботи қоидаҳои техникии сӯзишворӣ ва стандартҳои ин намудҳои сӯзишворӣ мувофиқ бошад.

БОБИ 3. ТАЪМИНИ БЕҲАТАРИИ КОРҲОДАР СОҲАИ АНГИШТ

Моддаи 12. Таъмини бехатарии корҳо дар соҳаи ангишт

1. Ичрои корҳои кӯҳӣ оид ба истихроҷ ва коркарди ангишт дар шароити ивазшавии пайдарпаи ҷойҳои корӣ ва тағиیرёбии доимии шароити ин ҷойҳои корӣ, ҷойтиҷавии мураккаби кӯҳӣ - геологии қабатҳои ангишт ва таъсири номатлуби он ба сатҳи замин ва муҳити зист, риояи принсипҳои зерини бехатарии корҳоро зарур мегардонанд:

- афзалиятнокии таъмини бехатарии ҳаёти инсон ва муҳити зист;
- танзими давлатии меъёрҳо ва қоидаҳои ичрои бехатарии корҳо;

- ташкили шароити бехатарии меҳнат дар ҳар як ҷойи корӣ, таъмини пешбурди бехатарии равандҳои технологӣ тибқи меъёрҳо ва талаботи пешбурди бехатари корҳои вобаста ба истихроҷ ва коркарди ангишт.

2. Кормандони дар корҳои кӯҳӣ машғул буда, бо воситаҳои маҳсуси инфириодии муҳофизатӣ, аз ҷумла бо либос ва пойафзоли маҳсус ройгон таъмин карда мешаванд.

Моддаи 13. Хизматрасонии садамавиу начотдиҳии ташкилотҳои истихроҷкунанда ва коркарди ангишт

1.Хадамоти хизматрасонии садамавиу начотдиҳӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода мешавад.

2. Ташкилотҳои истихроҷкунанда ва коркарди ангишт, новобаста аз шакли моликияташон, дар асоси шартнома аз хизматрасонии ҳатмии ҳадамоти садамавиу начотдиҳӣ ва соҳторҳои он истифода мебаранд, инчунин аз ҳисоби ҳуд гурӯҳи садамавиу начотдиҳӣ ташкил менамоянд.

Моддаи 14. Ҳадамоти ҳифзи меҳнат ва назорати истеҳсолӣ

Дар ташкилотҳои соҳаи ангишт ҳадамоти ягонаи ҳифзи меҳнат ва назорати истеҳсолӣ ташкил карда мешавад.

БОБИ 4. ХУСУСИЯТҲОИ МЕҲНАТ ВА ҲИФЗИ ИҚТИМОИИ КОРМАНДОНЕ, КИ БА КОРҲОИ ШАРОИТАШОН ВАЗНИН, ХАТАРНОК ВА ЗАРАРОВАРИ СОҲАИ АНГИШТ МАШҒУЛАНД

Моддаи 15. Иҷозат додани кормандон ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зараровари соҳаи ангишт

1. Барои ичрои корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зараровари соҳаи ангишт мардҳои синнашон на кам аз 18 -сола дар сурати доштани хуносай тиббӣ барои ичрои чунин корҳо дар асоси шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ иҷозат дода мешаванд.

2. Номгуӣ корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зараровари соҳаи ангишт, нишондиҳандай дарачаи хатарнокӣ ва зарароварии қасбии соҳаи ангишт бо тартиби муқарраргардида аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Номгӯи касбу вазифаҳои мансуб ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбии соҳаи ангишт ба "Рӯйхати ягонаи касбҳо ва вазифаҳо" бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доҳил карда мешаванд.

Моддаи 16. Давомнокии вақти кории кормандони ташкилотҳои соҳаи ангишт, ки ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбӣ машғуланд

Барои кормандони ташкилотҳои соҳаи ангишт, ки ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари зеризамини мағбуланҷ, давомнокии вақти кории ихтисоршуда бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 17. Ҳифзи саломатии кормандони ташкилотҳои соҳаи ангишт, ки ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбӣ машғуланд

1. Кормандоне, ки ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбии соҳаи ангишт мағбуланҷ, баъди басти корӣ аз тавонбахшии саломатӣ, инчунин ҳар сол як маротиба аз ташхиси тибӣ мегузаранд ва ҳангоми беморӣ табобат карда мешаванд.

2. Хароҷоти тавонбахшии саломатии кормандон дар ҷараёни басти корӣ, табобати давра ба давраи тибӣ ва табобати кормандони дар қисми 1 моддаи мазкур зикрёфта аз ҳисоби маблағи ташкилоти соҳаи антишт пардоҳт карда мешавад.

3. Тартиб ва шартҳои тавонбахшии баъди басти корӣ, табобати давра ба давраи тибӣ ва табобати кормандоне, ки ба кори шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбии соҳаи ангишт мағбуланҷ, аз ҷониби мақоми давлатии соҳаи таңдурустӣ муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 18. Музди меҳнати кормандони ташкилотҳои соҳаи ангишт, ки ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбӣ машғуланд

Ҳадди ақалли музди меҳнати кормандони мағбули корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбии соҳаи ангишт тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 19. Дастирии иловагии иҷтимоии кормандони ташкилотҳои соҳаи ангишт ва дигар категорияи шахсон

1. Дастирии иловагии иҷтимоии кормандон ва нафақаҳӯрони ташкилотҳои соҳаи ангишт тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

2. Ҳангоми ҳалок ва ё маъюб шудани корманди ташкилотҳои соҳаи ангишт, ки ба корҳои шароиташон вазнин, хатарнок ва зааровари касбӣ мағбул буд, ба ҳар як узви оилаи дар таъминоташ қарордошта илова ба ҷуброңпулии пешбининамудаи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар қонунҳо аз ҳисоби ташкилот қўмакпулии яқвақта дода мешавад.

Моддаи 20. Дастирии иҷтимоии кормандони ташкилотҳои соҳаи ангишт ва дигар категорияи шахсони аз кор озод кардашуда

1. Ба кормандон ва дигар категорияи шахсони аз кор озод кардашуда дар ҳолати барҳамхӯрии ташкилоти соҳаи ангишт, ки дар рӯзи озодкунӣ сobiқai кориашон дар чунин ташкилот на кам аз панҷ сол ва ҳуқуқи таъмини нафақаро тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон доранд, тибқи муқаррароти қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат қўмакпулии яқвақта дода мешавад.

2. Дар ҳолати фурӯхтани бастаи (пакети) саҳмияҳои ташкилоти соҳаи ангишт, ки дар мавриди барҳам додани конҳои (буришҳои) ангишт моликияти давлатӣ мебошанд ва инчунин барҳам додани қисмҳои ҳарбиқунонидашудаи садамавию начотдихӣ ангишти ҳиссавӣ ба шахсони зерин ройгон дода мешавад:

- ба кормандоне, ки дар минтақаҳои истихроҷкунанда ва коркарди ангишт, дар хонаҳо ва ошхонаҳои бо бухорӣ ва дигар дастироҳӣ бо ангишт гармшавандоз зиндагӣ мекунанд, агар онҳо чунин ҳуқуқро то фурӯхтани бастаи саҳмияҳои ташкилоти соҳаи ангишт дошта бошанд;

- ба оилаҳои кормандони конҳои ангишт ва қисмҳои ҳарбиқунонидашудаи садамавию начотдихӣ, ки дар ҳолати иҷрои ӯҳдадориҳои меҳнатӣ ва ё дар натиҷаи бемории касбӣ ҳалок шудаанд, ба зан (шавҳар), падару модар, фарзандон ва дигар аъзои оилаи ғайри қобилии меҳнати чунин коргарон бинобар сабаби аз даст додани саробон;

- нафақаҳӯроне, ки ақаллан даҳ сол дар конҳои ангишт, қисмҳои ҳарбиқунонидашудаи садамавию начотдихӣ кор карда, нафақаашон вобаста ба кори иҷроқардаашон дар ин ташкилотҳо таъин шуда бошад;

- маъюбони меҳнат, маъюбони аз рӯи бемории умумие, ки то маъюб шуданашон ҳуқуки гирифтани антишти ҳиссавиро доштанд.

Моддаи 21. Манбаъҳои маблағузории чораҳои дастгирии иҷтимоии кормандони ташкилотҳои соҳаи антишт

Чораҳои дастгирии иҷтимоӣ, ки қисмҳои 1 ва 2 моддаи 20 Қонуни мазкур муқаррар намудаанд, аз ҳисоби манбаъҳои зерин амалӣ карда мешаванд:

- маблаги бучети давлатӣ барои таҷдиди соҳаи антишт дар ҳолати барҳамдииҳи ташкилотҳои соҳаи антишт, ки як қисми саҳмияи онҳо моликияти давлатӣ буданд ва ё дар давраи барҳамдииҳӣ моликияти давлатӣ мебошанд;

- маблаги ташкилотҳои соҳаи антишт, ки ҳангоми барҳамдииҳӣ дорои шакли дигари моликият мебошанд.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 22. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 23. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш. Душанбе,

3 июли соли 2012,

№ 870

ЭМОМАЛӢ РАҲМОН